

A minőségi vadkár értékelésének általános irányelvei faállományokban

A minőségi vadkár a fő+szükséges mellékállományt alkotó fácskák vezérhajtásának olyan mértékű károsodása, amelynél az egyed pótlása nem szükséges. A károkozás megszüntével a csemete a kárt beavatkozás nélkül kinövi, vagy törevágással, esetleg metszéssel minősége helyrehozható. Érték, valamint növedékveszteség keletkezik (az állomány tényleges és gazdasági korának értékkülönbségéből számítható ki) és többletköltség merül fel.

A minőségi károkat a mellékelt táblázatok alapján értékeljük.

Általában beavatkozás (törevágás) nélkül minőségi kárra 1 év növedékveszteség számítható a gyorsan nöövő lombos fafajoknál (NNY, SZNY, A, MK, MAK, MÉ, HJ, KJ, KD, FD, CSNY, K, VA...) és a fenyőknél.

Beavatkozás (törevágás) nélkül az idősebb (kor > 3 év) lassan nöövő lombos állományokban (B, KTT, KST, CS, VT, MOT, VK, MJ...) legfeljebb 2 év növedékveszteség számítható.

Törevágás után mérlegelni kell a sarjak gyorsabb növekedését, de **3 évnél nagyobb növedékveszteséget számítani csak kivételes esetben**, szakmailag megindokolva lehet.

Kár általában a mindenkori főállomány + a következő tőszámcsökkentő beavatkozásig fenntartandó mellékállomány egyedeire számítható. A szükséges tőszám tekintetében az Evt-Vhr. adott korfoki elvárt darabszáma a mérvadó.

A C I.kiv értékek a mesterséges erdősítések megismétlendő talaj-előkészítési, ültetési és szaporítóanyag költségeit tartalmazzák. Azonnal megismételhető műveleteknél az első évi kamatot sem kell érvényesíteni. A CI.kiv mutatót csak a mennyiségi kárértékelésnél alkalmazzuk.

A kárfelszámolási többletköltség is kárelem (törevágás, egyszálra metszés), amit a segédtáblák nem tartalmaznak. Időponthoz és műveleti elemtől függően egyedileg értékelendő.

A kár megelőzés, kárelhárítás a rendes gazdálkodás körében a termelő és a károkozó közös feladata, míg azt meghaladóan a károkozó kötelezettsége.

A mellékelt táblázatok **országos átlagadatok**, azoktól a helyi sajátosságok és ismeretek függvényében az egyszerűsített becslési eljárás során is el lehet térni! (*Bizonylatolt költségek, vagy helyi normatívák.*)

A kárértékelésnek része lehet a műszaki, erdősítést kiegészítő berendezésekben vad által okozott kár is (pl. kerítésben).

Rudas korfoktól kezdve a létrehozási költségértékekkel kár nem becsülhető. A tipikus törzs hántási, kéreg rágási károknál ekkor a várható véghasználati értékek jelenkori értékeinek különbségét számítjuk az ép és károsított faállományokat összehasonlítva.